



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№5



ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 1225 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-mayda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

- Salimov Okil Umrzokovich**, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.



MUNDARIJA

“Zavur kollektor suvlarining kimyoviy tarkibi tahlili va ularni tozalash zarurati (Qoraqalpog‘iston Respublikasi misolida)”.....	20
Kungiratbay Sharipov, Ma‘ruf Nurmanov	
Forming demand and stimulating sales in Uzbekistan.....	26
Musayeva Shoirazimovna	
Членство в ВТО как драйвер развития: взгляд Узбекистана через призму опыта Вьетнама и Казахстана.....	30
Ж.Я.Нуриллаев	
Mamlakatimizda tizimli ahamiyatga molik banklarni aniqlash tartibi va ularning bank tizimi moliyaviy barqarorligiga ta‘sirini tahlili.....	37
Xolmamatov Farhodjon Kubaevich	
O‘zbekiston respublikasida aholi bandligini ta‘minlashdagi dolzarb masalalar	44
Ibragimov Elmurod Gulboynor o‘g‘li	
O‘zbekiston respublikasida elektr energiyasi ta‘minoti hajmini yalpi ichki mahsulot hajmiga ta‘sirini ekonometrik tahlil qilish.....	48
Fayziyev Rabim Alikulovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarining xizmat turlarini takomillashtirish amaliyoti	60
Umurzoqova Adiba Ochilovna	
Qishloq xo‘jaligi kooperativi boshqaruv tizimida buxgalteriya hisobini tashkil qilishning o‘ziga xos xususiyatlari	67
Abduraxmanov Ramazon Abdullayevich	
O‘zbekistonda qishloq xo‘jaligi mahsulotlari umumiy hajmini prognozlashda ekonometrik modellar (yillik)	72
Qodirov Farxod Amirovich, Bo‘ribaeva Qundiz Muratbaevna	
Oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligi tizimini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlari.....	77
Mahamatova Maftuna	
Xufiyona va yashirin iqtisodiyotning amaliy tahlili o‘zbekiston miqyosida.....	83
Koshanov Abdimurat Azat uli	
Soliq tizimini barqarorligini belgilovchi omillar tahlili.....	87
Nurillayev Jasurbek Davronbekovich	
Mahalliy budjetlar daromad manbalarini mustahkamlash omillari.....	92
Soatova Nodira Boboxanovna	
Bank infratuzilmasining raqamli transformatsiyasi va resurslar bazasi shakllanishi: nazariy asoslar va texnologik yondashuvlar.....	97
Raxmatov Azizjon Jaloliddinovich, Jumayev Muzaffar Mahmud o‘g‘li	
Ichki auditning transformatsion potentsiali: tahliliy amallarni takomillashtirish orqali samaradorlikni oshirish.....	102
Misirov Akbarali Pardaboyevich, Ismoilov Asadbek Abdusamat o‘g‘li	
Xorijiy mamlakatlarda yashil moliyalashtirishni rivojlantirish yo‘llari.....	110
Qorriyeva Shahnoza Safarbayevna	
Yashil moliya – iqtisodiy rivojlanish mexanizmi sifatida	117
Nodir Xidirov G‘iyosaliyevich	
Xo‘jalik yurituvchi subyektlarning likvidiligi va moliyaviy barqarorligini ta‘minlashning xorij tajribasi va uning amaliy ahamiyati	122
Bauyetdinov M.J.	
Теоретические подходы к определениям агрессий социально - экономической и политической стабильности государства как фактор повышения рекреационных потребностей	128
Алимова Райхона Баходировна	
Innovatsion ta‘lim texnologiyalari asosida talabalarning metodik tayyorgarligini shakllantirish.....	139
Komilov Umidjon Normurod o‘g‘li, Tulyaganova Gulnoza Olimjon qizi	



Kichik biznes subyektlarini moliyalashtirish manbalari	143
Nematulloev Suxrob Sobirovich	
Bir qatlamli elastik asosda joylashgan to'sinning seysmik kuchlar ta'siridagi tebranishining V.Z. Vlasov usuli asosida analitik tadqiqi	148
Kamola Xaydarova	
"Sibir daryolarining burilishi" loyihasining tarixiy va retrospektiv tahlili	153
Mahmudov Nosir Mahmudovich	
Sarguzasht turizmini rivojlanishi va sarguzasht turlarda turistlarning xavfsizligini ta'minlashda instruktor-gidlarning roli	159
Tilovmurodov Dostonbek Furqat o'g'li	
Scientific-theoretical foundations of the use of ict in ensuring management efficiency and security in enterprises	165
Khalilov Bekzod Akhmatovich	
Tijorat banklarida kredit riskini boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish yo'nalishlari.....	171
Mirtursunova Dinara Anvarovna	
O'zbekiston respublikasi tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini joriy etishni takomillashtirish yo'llari.....	175
Tangriyev Izzat Raxmatullayevich	
Qashqadaryo viloyatida eko va etno turizmni rivojlantirishning istiqbollari va iqtisodiy samaradorligi.....	181
Erkayeva Barno, Xushvaqto'v Ramziddin	
O'zbekiston bank tizimida raqamli valyutalar va yashil investitsiyalar integratsiyasini takomillashtirish	186
Nodirov Azizxon Asrorovich	
Global energiya noaniqligining o'zgaruvchanligi ekonomertik modellari	192
Bexzod Qo'ziboev	
Экоцифра: цифровизация МСП для зеленого устойчивого роста	197
С.С. Убаева	
Qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirish va ekologik toza hududni yo'lga qo'yishning ahamiyati	201
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich	
Statistika fanining shakllanish bosqichlari va rivojlanish tendensiyalari.....	206
Nabixodjaev Abbas Abdupattahovich, Umarova Mukaddas Abbasovna	
Hududlarning atmosferaga chiqaradigan zararli chiqindilar miqdorini sanoat mahsulotiga nisbati bo'yicha tahlili	210
Baqoyev Husan Nuriddinovich	
Qayta tiklanadigan vodorod narxlari strategiyasini o'rganish: xarajat noaniqliklarini bartaraf etish	216
Nuraliyeva Komila Sanakulovna	
Qishloq xo'jaligini "yashil" iqtisodiyot asosida rivojlantirishga o'tishning zarurligi va mohiyati	221
Yoldoshev Mutalib Ibrohimovich	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda "yashil investitsiyalar" dan foydalanishning xorij tajribalari	225
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna, Rustamova Nasiba Arslanovna	
Ijtimoiy iqtisodiy ehtiyojlar va ularning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni.....	230
Raxmonova Feruza Musaqulovna	
Oliy ta'lim xizmatlarini ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotda tutgan o'rni.....	234
Mirzaxajeva Shaxzoda Shuxratovna	
Tijorat banklari muammoli kreditlarining likvidlilikka ta'siri.....	240
Karshiyev Adham Anvarovich	
Kichik firmalarning raqobatbardoshligini oshirishning nazariy metodologik jihatlari.....	245
Ruzmetov Davron Ibrogimovich, Aliyev Maqsudbek Erkinovich	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarning moliyaviy resurslaridan samarali foydalanish imkoniyatlari.....	251
Talapova Nargiza Baxriddinovna	



“Deviant xulq-atvorli o‘smirlarning ijtimoiy moslashuvining psixologik xususiyatlari”	255
Saidbekova Feruza Anvarbek qizi	
Aholi daromadlarini diversifikatsiya qilishda davlat siyosatining roli va imkoniyatlari	258
Nutfullayev Shohrux Mexli o‘g‘li, Qurbanov Ulug‘bek Erkinovich	
Анализ показателей развития зелёной химии по всему миру и в узбекистане за последние десять лет	262
Фозилова Фирангиза Комиловна	
Tijorat banklarining o‘zbekiston respublikasi iqtisodiyotiga ta’siri	270
Masharipov Rasulbek Jo‘rabekovich	
Biznes birlashuvda buxgalteriya hisobi va auditni takomillashtirish yo‘nalishlari	273
Hamroyeva Zuhra Amiral qizi, Xayitboyeva Laylo Oybekovna, Mirzarayimov Sardorbek Ravshanovich	
O‘zbekiston respublikasida pul-kredit siyosatining maqsadi	277
Adilov Zuxriddin Marip o‘g‘li	
Qishloq xo‘jaligi mahsulotlarining ishlab chiqarish va bozorlararo aloqalarining statistik o‘zgarish tendensiyalari	281
Zakirova Umida Maxamadaminovna	
Iqtisodiy bilimlarni shakllanishi va rivojlanishi	286
Po‘latov Abdulloh Xolxo‘jayevich	
Теоретические основы эффективного управления финансовыми ресурсами предприятий с государственной долей (на примере узбекистана)	291
Ахмедов Дилшод Турсункулович	
Robototexnika asoslari va maktab ta’limida qo‘llanilishi	298
Tuxliyev Muslimbek Sherzod o‘g‘li	
Sun‘iy intellektlar yordamida o‘quvchilarni hayotiy faoliyat ko‘nikmasini shakllantirishi	303
Mirxasilova Zulfiya Kochkarovna, Abdurahmanova Ozoda Djo‘rayevna, Kurbanov Azimjon Jo‘raboy o‘g‘li	
Levi tengsizligi uchun A.N. Kolmogorov teoremlari	316
Saypiddinov Shukurullo Sadrdinovich, Baxramov Rustamjon Qambarali o‘g‘li	
Rivojlanayotgan mamlakatlar bank tizimida raqamli moliyaviy texnologiyalarni joriy etish afzalliklari	320
Xodjimamedov Akmal Ashurovich, Umedov Abdullo Umedovich	
O‘zbekiston respublikasining mdh mamlakatlari bilan tashqi savdo faoliyati tahlili: o‘zgarish tendensiyalari va istiqbollari	326
Ilyosov Asrorjon Axrorjon o‘g‘li, Abdullaev Alisher Maxmudovich, Tuxtasinova Muxayyo Mirzasultonovna	
Elektron tijoratni rivojlantirishning xorij tajribasi	330
Madieva Zuxra Iskandarbekovna	
Inson resurslarini o‘rganishning asosiy yondashuvlari: mohiyat-ta’rifiy tahlil	336
Bakirov Qobiljon Mamatyusupovich	
Bandlikni ta’minlashda davlat tomonidan institutsional muhit yaratishning roli	340
Dilorom Tojiboyeva, Umida Ravshanovna Anvarova	
Mamlakatimizda islom moliyasini rivojlantirish maqsad va choralari	346
Xoliyorov Xomid Boynazarovich	
Разработка экспертной системы для оценки финансового состояния предприятия	352
Tajibayeva Kizlargul Ajiniyazovna	
Farg‘ona vodiysi viloyatlarida kichik biznes ko‘rsatkichlarining o‘zgarishi: panel regressiya tahlili	362
Tojiyeva Muhabbatxon Mansurjon qizi	
O‘zbekiston Respublikasida makroiqtisodiy ko‘rsatkichlarni hisoblashdagi asosiy muammolar va ularning yechimlari	368
Farmonov Ilhomjon Iqboljon o‘g‘li	
Xorijiy tajriba asosida korxonalar innovatsion faolligini boshqarishni takomillashtirish	374
Hakimova Nozimaxon Sobirjon qizi	
Mahalliy davlat hokimiyati organlarida milliy kadrlar zaxirasini shakllantirish	380
G‘aniev Elyor Sobirjonovich	
O‘zbekistonda sirkulyar iqtisodiyotga o‘tishning ahamiyati	386
Mirzayev Muzaffar Maxmudovich	



The role of international investments in greening and ecological rehabilitation of the aral sea region	392
Ospanova Feruza Bazarbaevna	
“Зеленое направление” совершенствования бухгалтерского учета	397
Ибрагимов Гайратжон Артикович	
Xarajatlarni kelib chiqish joylari va javobgarlik markazlari bo'yicha hisobga olishni takomillashtirish	403
Xamidova S.Ya.	
Mintaqalarni iqtisodiy rivojlantirishning metodologik asoslari va ularni takomillashtirish.....	409
Toshaliyeva Saodat Toxirovna	
O'zbekistonda kichik turar joy biznesini rivojlantirishda xorijiy tajribalar	414
Yo'ldashev Bekzodjon Sherzodjon o'g'li	
Tijorat banklarida davlat maqsadli dasturlarini moliyalashtirish yuzasidan ilmiy-nazariy qarashlar.....	419
Shodiyev Shuhrat Sunnat o'g'li	
Qandolat mahsulotlari bozorida marketing strategiyalaridan foydalanishning xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	426
Azlarova Munira Muxammad-Amin qizi	
Risk management in commercial banks, methodological approaches and practical implementation	433
Baymuratova Zina Aqilbekovna, Jarilkapova Naubaxar Paraxat qizi	
The impact of competition on economic growth: evidence from uzbekistan's automotive industry.....	439
Saydaliyeva Dilrabo Baxriddin qizi	
Raqamli texnologiyalarning oliy talim xizmatlarini rivojlantirishdagi o'rni.....	444
Mirzaxadjayeva Shahzoda Shuxratovna	
Развитие производства сельскохозяйственной продукции путем развития цифровых технологий.....	450
Юсупов Мухиддин Соатович	
Tijorat banklarida loyihaviy moliyalashtirish risklarini boshqarish amaliyotini takomillashtirish	457
Berdiyev Akram O'ktamovich	
Iqtisodiy tarmoqlarni soliqqa tortish orqali investitsiya loyihalarini rivojlantirish.....	463
Sharipov Eldor Salohiddin o'g'li	
Iqtisodiyotda investitsiya va kredit salohiyatini bank faoliyatiga ta'siri.....	468
Ergashova Nilufar Sobirovna	
Qurilish materiallari sanoati korxonalarining raqobatbardoshlik salohiyatini boshqarishni takomillashtirish	473
Tashmukhamedova Karima Samatovna	
Ziyorat turizmini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari va istiqbollari.....	479
Kurbanova Mohinur Xabib qizi	
Xalqaro sayohat lug'ati va uning shakllanishi.....	487
Abduaxadova Zilola Djamoliddinovna	
Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari va uni o'zbekiston respublikasi hisob tizimini rivojlantirishdagi o'rni va ahamiyati.....	492
Quvvatov G'olibjon Baxtiyor o'g'li	
Kooperatsiyalarning tutgan o'rni va ahamiyati.....	501
Mirzayev Musurmon Umidullayevich, Ziyadullayev Ilhom Narkobilovich	
Использование методов математического моделирования при внедрении коммерческих автоматических систем	505
Курбанова Рахима, Ахмедов Мехрожжон	
Tijorat banklari kapitalidagi davlat ulushini kamaytirish yo'llari.....	511
Vasiyev Alisher Samiyevich	
Механизмы трансформации неформального сектора в официальную экономику на основе финансовых инструментов.....	515
Кошанов Абдимурат Азат ули, Муртазаев Шахрух Коньскайлиевич	



The impact of tourism on the economy of Uzbekistan	519
Xaydarova Marjona, Muxamedboyeva Muxlisa, Umarov Kamron, Usmanova Aziza	
Mintaqada gastroturizm rivojlanishining iqtisodiy asoslari va zamonaviy tendensiyalari	525
Masharipova Manzura Alimbayevna	
Tikuv-trikotaj korxonalari brend jozibadorligini oshirishning ilmiy-nazariy jihatlarini	535
O'rinov Akmaljon Axmadjonovich	
Bank tizimida hisobotlarni avtomatlashtirish texnologiyalari	542
Sodiqov Sanjar Saydullo o'g'li	
Engineering programs in Uzbekistan on the verge of fifth industrial revolution	547
Khasan Khankeldiyev	
Aksiyadorlik jamiyatlarining boshqaruvini yaxshilashda korporativ madaniyatning ahamiyati	551
Akramova Nazokat Israilovna	
Tadbirkorlik faoliyatining iqtisodiy taraqqiyotdagi o'rni	562
Amonov Mehridin Oromiddinovich	
O'zbekiston sanoat tarmoqlarida kooperatsiya asosida tayyor mahsulotlar ishlab chiqarishni mahalliyashtirish tizimini takomillashtirish yo'llari	572
Xalilova Sevaraxon Alijon qizi	
Moliyaviy barqarorlikning asosiy ko'rsatkichlari va ularning tahlili	578
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
Tijorat banklarining mamlakat iqtisodiyotida tutgan o'rnini tahlil qilish	583
Kilicheva F.B., Mengnorov A.A., Bozorova O.R.	
Bog'dorchilik tarmog'ida klasterlarni joriy qilishda yevropa tajribasini qo'llash imkoniyatlari	591
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich	
To'qimachilik klasterlarini boshqarishda xorijiy mamlakatlar tajribasi	598
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich	
Barriers to tourism infrastructure development in uzbekistan: a critical analysis	605
Sarvinov Shodmonova	
Xalqaro bozorda qishloq xo'jaligi mahsulotlari raqobatbardoshligini oshirish	609
Mengnorov Almardon Abdirahmonovich	
O'zbekiston respublikasida infratuzilma loyihalarini amalga oshirishdagi risklarni boshqarish	620
Yusupova Zilola Ismoiljon qizi	
Korxonaning iqtisodiy barqarorligiga erishishning zamonaviy tendensiyalari	626
Iminova Nargizaxon Akramovna	
Qishloq joylari maishiy xizmat ko'rsatish sohasida axborot resurslaridan samarali foydalanish	631
Xamdorov Eldor Toshmurovich	
Meva-sabzavotlar eksportida transport koridorlari va vositalarini tanlash xususiyatlari	636
Yusupov Muxiddin Soatovich	
Рынок рабочей силы в узбекистане и ее воспроизводство	644
Шакиров Амаль Улугбекович, Камилова Наргиза Абдукахаровна	
Деньги и их функции в экономике	650
Мурадиллаев Мансур Мехроживич, Камилова Наргиза Абдукахаровна	
Развитие сельского хозяйства в узбекистане	654
Махмудов Алишер Мухтарович, Камилова Наргиза Абдукахаровна	
Инвестиции и инновации в химической промышленности узбекистана: современные тенденции и перспективы	658
Хусаинов Равшан Рахимович, Султанходжаев Аманулла Асадуллаевич	
Tijorat banklari aktivlarini boshqarishni takomillashtirish	666
Mardonova Shoxsanam Baxodirovna	
Definition of agritourism as a multifunctional development in rural areas	672
Aktamov Olimjon Abdugani ugli	
Kameral soliq tekshiruvida smart texnologiyalarini ma'lumotlarini soliq organlarining ma'lumotlar bazasida shakllanishi	680
Qurbonov Muxiddin Abdullaevich	
Проблемы регулирования государственно-частного партнерства и рекомендации по их решению (на примере безработицы в республике узбекистан)	687
С.Э. Холмуратов	



Автоматизация аудиторских процедур с использованием искусственного интеллекта.....	692
Ходжарахманова Назира Бахтияр кизи	
Past karbonli iqtisodiyotga o'tish zaruriyati va uning omillari.....	701
Valiyev Axliddin Aropitdinovich	
Yengil sanoatda zamonaviy tikuv mashina-kichik robotlarning mexanizmlarini mukammallashtirish	705
Sirojova Muxabbat Sodiq qizi, Kurbanov Fazliddin Aminovich	
Jismoniy shaxslar daromadlarini soliqqa tortish tizimining institutsional va iqtisodiy asoslari	710
Kuzieva Nargiza Ramazanovna, Bobomuratova Manzura Panji qizi	
Foyda solig'i bo'yicha bo'nak to'lovlarni to'lash tartibi.....	717
Yangieva N.S.	
Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini soliqlar vositasi qo'llab-quvvatlashning amaldagi holati	722
Turanboyev Boburjon Qodirjon o'g'li	
Motivation, goal-setting, and organizational performance: a case study from uzbekistan's chemical industry	726
Mamataliev Anvar Ergashevich, Bobur Urinov	
Применение искусственного интеллекта при организации налогового администрирования узбекистана	733
Н.А. Артиков	
Ayollar tadbirkorligini rivojlantirish zaruriyatini keltirib chiqaruvchi omillar.....	737
Sharofiddinova Gulnoza Iloxmonovna	
Raqamli texnologiyalarning tijorat banklari samaradorligiga ta'siri	745
Maksudov Avazbek Ulug'bek o'g'li	
Suv tanqisligi sharoitida yashil iqtisodiyotni rivojlantirish asoslari	750
Qosimov Maxamatjon Sulaymanovich	
Rivojlanayotgan iqtisodiyotda raqamli va raqamli bo'lmagan korxonalar tahlili	761
Raxmonov Nodirjon Raxmonjon o'g'li	
Aholining o'rtacha umr ko'rish yoshini o'zgarishi sharoitida keksalarning ijtimoiy ta'minotiga xavflarning ortishi.....	767
Toyirov Shohboz Ziyodullo o'g'li	
Oliy ta'lim tizimida moliyaviy nazorat samaradorligini ta'minlash ichki nazorat xizmatlari	773
Xaydarov Baxrom Xolmuradovich	
Moliya bozorida xususiy banklar faolligini ta'minlash istiqbollari	777
Abduqahhorov Asilbek Ahror o'g'li	
Budjet daromadlari ijrosini ta'minlashda soliqlar hisobi va tahlilining ahamiyati	782
Abdullaev Abror Bozarboevich	
Aholi daromadini oshirish yo'llari.....	803
Shadmanov Baxodir Sherkulovich	
Tourism and regional identity in Uzbekistan: balancing heritage and development	808
Raximova Nilufar Aminovna, Abdukholikova Farida Erkinjon qizi	
O'zbekiston sanoat korxonalarining fond bozorida ishtiroki tahlil va muammolari.....	815
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
O'zbekistonda davlat-xususiy sheriklik loyihalarini moliyalashtirish va amalga oshirish tahlili	823
Karabaev Sanjar Abdusamatovich	
Globalashuv sharoitida milliy korxonalarining eksport salohiyatini boshqarish masalalari	832
Qodirov Humoyun Tolibjon o'g'li	
Бизнес-планирование и прогнозирование деятельности организации.....	836
Алимов Бехзоджон Наврузжонович	
Farg'ona vodiysida ekoturizm – kambag'allikka qarshi kurashning yangi imkoniyatlari	840
Soliyeva Nilufar Muxtorjon qizi	
Aholi turmush darajasi baholash bo'yicha dasturiy ta'minot ishlab chiqishda horij tajribasini o'rganish	844
Tursunov Farxod Baxodir o'g'li	
Mintaqa aholi turmush farovonligiga ta'sir qiluvchi omillar tasnifini ishlab chiqish.....	848
Xodjanijazov Shohruh Yuldashovich	
Xususiy oliy ta'lim muassasalari menejmentining nazariy jihatlarini va o'ziga xos xususiyatlari.....	856
Karimov Ulug'bek Usmonovich	



Infratuzilma va bozor infratuzilmasi tushunchalarining nazariy tavsifi	861
G'aniyev Botir Baxtiyorovich	
Повышение инвестиционной привлекательности – важное условие повышения конкурентоспособности предприятий.....	865
Каримова Дилафруз Садирдин кизи	
Yevropa ittifoqi davlatlari tijorat banklarining soliq to'lovlarini amalga oshirish tartibi	870
Komolov Odiljon Sayfidinovich	
Boshqaruvda innovatsiyalarni hisobga olgan holda agrokorxonalarni davlat tomonidan rag'batlantirishning zamonaviy yondashuvlari	878
Shaniyazova Zamira	
Практические аспекты применения статистических методов контроля качества на предприятиях.....	883
Усманов Илхом Ачилович, Усманов Фарзод Шохрухович	
Yashil iqtisodiyot sharoitida iqtisodiy o'sishning yangi paradigmalarini shakllantirish: nazariy asoslar va amaliy talqinlar.....	891
Alimova Guzal Abduxakimovna	
Xizmat ko'rsatish korxonalarini faoliyati samaradorlik ko'rsatkichlarining nazariy va metodologik tahlili	895
Qo'ziboyev Boxodir Azzamboy o'g'li	
Kutubxonalarda raqamli iqtisodiyot sharoitida biznes-modellarni ishlab chiqish.....	900
Ernaqulov Sunnatillo Nurali o'g'li	
To'g'ridan-to'g'ri sug'urtalash operatsiyalari bo'yicha xarajatlarni xalqaro standartlar asosida hisob va hisobotda aks ettirish uslubi-yatini takomillashtirish	905
X.A.Raximov	
Kameral soliq tekshiruvda smart texnologiyalarini ma'lumotlarini soliq organlarining ma'lumotlar bazasida shakllanishi.....	910
Ergashev Uyg'un Jabborovich	
Obligatsiya moliya bozori instrumenti sifatida, milliy obligatsiyalar bozori	916
Avezov Ibrohim Ilxomovich, Yaxshiboyev Jahongir Abdualimovich	
Barqaror rivojlanish doirasida ekologik, ijtimoiy va korporativ boshqaruv (ESG) ko'rsatkichlarining yashil texnologiyalar innovatsiyasiga ta'sirini baholash.....	921
Meliqo'zieva Dilrabo Muxitdin qizi	
Yashil iqtisodiyot – barqaror taraqqiyotga olib boruvchi yo'l.....	925
Xalilova Aziza Rustamovna	
Научно-теоретические основы экономической и эколого-экономической эффективности предприятий горнодобывающей промышленности.....	930
Раматов Зафарбек Жуманиязович	
Xitoyda eksport faoliyatini tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari.....	938
D.E.Qarshiev	
Kichik sanoat zonalarida investitsion jozibadorlikni oshirishni investitsion faollikka ta'siri.....	943
Mannapova Shaxnoza Elshodovna	
Mahalla institutining samaradorligi tahlili: so'rovnomaga yondashuvi	947
Bahriddinov Viqorjon Akbar o'g'li	
Формирование человеческого капитала в условиях демографических изменений: опыт и перспективы для узбекистана.....	955
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
Farmasevtika kompaniyalari raqobatbardoshligini oshirishda marketing strategiyalaridan foydalanish yo'nalishlari	962
Vaxrombek Bobojonov	
“Hududlarda sug'urtaga bo'lgan talabning ekonometrik tahlili” bekberganova mohira ravshonbekovna	967
O'zbekiston Milliy universiteti	
O'zbekiston va xalqaro amaliyotda raqamli marketing vositalaridan foydalanish: muammolar va yechimlar	973
Uzoqova Dilnoza Yusuf qizi	
Условия эксплуатации и экологическая безопасность автотранспортной системы на основе энергосберегающих технологий	978
Мамасалиева Мукаддас Ибадуллаевна	
O'zbekiston tibbiyot muassasalarida moliyaviy resurslardan foydalanishda xorijiy tajribalarni qo'llash.....	982
Elmurodov G'ayratjon Abdumurodovich	



Buxgalteriya hisobining samaradorligini oshirish yo'llarida zamonaviy yondashuvlar va innovatsiyalar	987
Sattorov Mirjahon	
Особенности маркетинговых стратегий в условиях ограниченных ресурсов и узкой потребительской аудитории	991
Дебердиев Анвар	
DEbitorlik va kreditorlik qarzlari auditini rejalashtirish masalalari.....	995
Tulovov Erkinjon To'liqin o'g'li, Ibragimova Iroda Rashid qizi	
Инвестиционная программа узбекистана по привлечению иностранных инвестиций	1000
Камилова Наргиза Абдукажоровна, Бекмуратов Шухрат Даулетмуратович	
Turistik mahsulotni shakllantirishda turistlar hayoti xavfsizligini ta'minlash.....	1005
Rahmonov Siyovush Turob o'g'li	
Uglerodsiz energiyaga o'tishda o'zbekistonning yashil strategiya yo'l xaritasining integratsiyasi va ta'siri.....	1011
Nuraliyeva Komila Sanakulovna	
Цифровая устойчивость регионов: применение аналитики больших данных для оценки и управления экологическими рисками	1016
Маликов Шохрух Шокирович, Камалов Шухрат Камалович	
Разработка риск-ориентированной модели внутреннего контроля предприятия на этапе планирования налогов в условиях дистанционного налогового мониторинга	1024
Галеева Н.Н., Э.А.Халикова, Абдусаломова Гулчеҳра Мирзо қизи	
Анализ результатов инструментальных методов исследований у детей с врожденными пороками сердца	1029
Мухаммадиева Лола Атамуратовна	
Barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda monetar omillardan samarali foydalanish yo'nalishlari.....	1036
Uskenbaeva Dilnoza Voxodir qizi	
Факторы повышения эффективности управления в государственном секторе.....	1043
Махмудова Севара Улугбековна	
Soliq organlari va soliq to'lovchilar o'rtasidagi munosabatlarning yangi tizimi sharoitida soliq nazorati	1048
Rajabbaeva Dildora Zakirovna, Aripova Aziza Alisherovna	
Boshqaruv jarayonlarini tashkil etishning xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	1053
Jo'rayeva Niginaxonim Xursand qizi	
Jahonda eksportni qo'llab-quvvatlash amaliyoti.....	1057
Xudoynazarov Sherzod Ismoilovich	
Raqamli moliyaviy texnologiyalarni korxonada darajasida joriy etish orqali moliyaviy barqarorlikka erishish strategiyasi	1063
Soibov Nozimbek Faxridin o'g'li	
Применение методов PMBOK в управлении рисками проектов	1070
Гулираъно Носирова Абдулазиз қизи	
Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda aholi farovonligining o'rni va ahamiyati	1073
Bobaev Isroiljon Abdinabievich	
Вопросы инновационных инвестиций в контексте международной экономической интеграции	1078
Шарипов Бахтиёр Михлибаевич	
Yashil iqtisodiyotga o'tishning nazariy va amaliy jihatlari hamda tendensiyalari.....	1083
Samiyev Abdurashid Qaxramonovich, Shermuxammedov Begzodjon Usmonovich	
Tijorat banklarida muammoli kreditlar samaradorligini ta'minlash yo'llari.....	1087
Nazarov Qilich Xolmuradovich	
Improving the organizational and economic mechanisms for the development of tourism in the republic of karakalpakstan	1092
Tleumuratov Baxadir Genjemuratovich	
O'zbekistonda tumanlar barqaror iqtisodiy rivojlanishini ta'minlash yo'llari (Surxondaryo viloyati misolida).....	1097
Qosimova Nodira Saidovna	
Innovatsion iqtisodiyotni shakllantirishning asosi sifatida innovatsiyalar.....	1102
Azizova Maliha Farrux qizi	



Влияние инвестиций на инновационное развитие и повышение конкурентоспособности экономики узбекистана	1106
Максудова Шахзода	
Возможности снижения затрат на логистику за счет цифровых технологий.....	1112
Олимова Бахора Шухратовна	
Yashil texnologiyalar va ularning iqtisodiy tizimga ta'siri.....	1116
Sultonov Omon Juma o'g'li	
Iqtisodiy o'sishning makroiqtisodiy faktorlari va ularning ta'siri	1121
Zuvaydullaev Nematullo Oybek o'g'li	
Роль управления производством в условиях модернизации экономики.....	1125
Гулов Мухтор Очилович	
Iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida sun'iy intellekt texnologiyalarining o'rni va ahamiyati	1129
To'rayev Shavkat Shuxratovich	
Роль цифрового маркетинга в продвижении туристических направлений.....	1136
Муродова Наргиза Уткировна	
Развитие финансовых рынков в странах СНГ: проблемы и перспективы.....	1140
Рузиев Зафар Икрамович, Каримов Ислон Ураз угли	
Современные инструменты продвижения бренда в условиях цифровой экономики.....	1145
Темирова Феруза Сагдуллаевна	
“Raqamli asrda axborot xavfsizligi: it texnologiyalar bilan xavfsizlikni ta'minlash yo'llari”	1149
Sherzod Rajabov	
Государственное регулирование инвестиционной деятельности: проблемы и направления совершенствования.....	1152
Шухрат Турсунов, Икромов Хасан Зафарович	
Economic incentives and barriers to sustainable transition in agribusiness: a comparative study of organic and conventional farming systems	1157
Mubina Toirova	
Цифровая трансформация банковской системы узбекистана: анализ внедрения fintech-решений в государственных банках	1162
Абдурахимова Дилора Каримовна	
Ta'lim muassasalaridagi ba'zi jihatlar	1167
A'zam Qutbiddin A'zam-zoda	
Klasterlar hisob siyosatida boshqaruv hisobining metodologik asoslari.....	1173
Toshpo'latov Azizbek Shermuxamadovich	
Egri soliqlarning mohiyati, genezisi va rivojlanish tendensiyalariga oid nazariy munozaralar xususida	1179
Shodiyev Olimjon Abduraxmonovich	
Ekologik mehmonhona faoliyatini rejalashtirish maqsadlari va vazifalari	1186
Abidova Dilfuza Igamberdievna	
Budjetlashtirish bo'yicha tashkiliy va uslubiy yondashuvlar tahlili.	1195
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
Investitsiya loyihalarining iqtisodiy va moliyaviy samaradorligini oshirish istiqbollari.....	1200
Jo'rabekova Xumora Muzaffar qizi, Saidov Rasul Boltabayevich	
O'zbekistonda nodavlat notijorat tashkilotlarini moliyalashtirish manbalarining tahlili.....	1204
Aliyev Arslon Salom o'g'li	
O'zbekistonda turizm sohasining iqtisodiy ko'rsatkichlarini statistik tahlil qilish.....	1213
Jumanova Zilola Tuychiyevna	
Xorijiy davlatlarda boylik solig'i va uning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati.....	1219
Ruziyev G'anisher Usarovich	



XORIJIY DAVLATLARDA BOYLIK SOLIG'I VA UNING IJTIMOYIY-IQTISODIY AHAMIYATI

Ruziyev G'anisher Usarovich

mustaqil izlanuvchi

ORCID: 0009-0008-5695-4846

Annotatsiya: Maqolada xorijiy davlatlarda boylik solig'ining iqtisodiy va ijtimoiy ahamiyati, shuningdek, uning o'ziga xos xususiyatlari yoritilgan. Shuningdek, ushbu soliqqa oid yondashuvlar asosida tegishli xulosa va takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: boylik, soliq, boylik solig'i, adolatlilik tamoyili, byudjet, ijtimoiy himoya.

Abstract: The article examines the economic and social significance of the wealth tax in foreign countries and outlines its distinctive characteristics. Based on the analysis, relevant conclusions and recommendations have been proposed.

Key words: wealth, tax, wealth tax, principle of fairness, budget, social protection.

Аннотация: В статье рассматриваются экономическое и социальное значение налога на богатство в зарубежных странах, а также его характерные особенности. На основе проведённого анализа представлены соответствующие выводы и предложения.

Ключевые слова: богатство, налог, налог на богатство, принцип справедливости, бюджет, социальная защита.

KIRISH

Keyingi yillarda norasmiy bandlik va yashirin iqtisodiyotni qisqartirish masalalari bilan bir qatorda, aholining daromadlari va turmush darajasini hisobga olgan holda soliq yukini maqbul taqsimlashni ta'minlashga yordam beradigan kompleks chora-tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirish jarayoni butun dunyo mamlakatlari uchun dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Ko'pgina davlatlarda ushbu maqsadlarga erishish yo'lida boylik solig'i yoki hashamatli soliqni joriy etish amaliyoti keng qo'llanilmoqda. Hashamat va boylik soliqlari xorijiy mamlakatlar soliq tizimida alohida yo'nalish sifatida shakllangan. Yevropada hashamat solig'i XVII–XVIII asrlarda turli shakllarda vujudga kelgan bo'lib, hozirgi kunda ham ko'plab mamlakatlarda – xususan, Fransiya, Buyuk Britaniya, Xorvatiya, Italiya, Gretsiya va boshqalarda – saqlanib qolgan.

Biroq bugungi kunda boylik yoki hashamatli soliq qanday shaklda bo'lishi, soliqqa tortish predmeti nima bo'lishi kerakligi, fuqarolarning qaysi toifalari uni to'lashi lozimligi hamda ushbu soliqlar qanday maqsadlarga xizmat qilishi zarurligi borasida yagona yondashuv mavjud emas.

Har bir mamlakat ichki bozor sharoiti, ijtimoiy tabaqalanish darajasi, aholining farovonlik holati, iqtisodiyotning rivojlanish bosqichi va boshqa omillarni inobatga olgan holda bu masalalarni o'ziga xos tarzda hal etishi lozim.

Shu munosabat bilan, boylik va hashamat soliqlari bo'yicha xorijiy davlatlar tajribasini, ularning o'ziga xos jihatlarni hamda soliq ma'muriyatchiligi sohasidagi afzalliklarini o'rganish bugungi kunda ilmiy izlanishlarni talab etuvchi dolzarb yo'nalishlardan biridir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI.

Iqtisodiy adabiyotlarda va olimlarning ilmiy qarashlarida fuqarolar tomonidan daromad darajasiga qarab soliq to'lash, boylik solig'i hamda hashamat uchun soliq kabi masalalar turlicha yondashuvlar asosida tahlil etilgan. Ko'plab iqtisodchi olimlar ushbu mavzuda o'z fikr-mulohazalarini bayon qilgan.

Jumladan, boylik solig'iga doir dastlabki qarashlardan biri sifatida Uilyam Petti shunday yozadi: "Soliq qanchalik katta bo'lmasin, agar uning yuki barchaga mutanosib tushsa, hech kim u sababli o'z boyligini



yo'qotmaydi"¹. Uning fikricha, xususiy mulkni xavfsiz saqlashning yagona yo'li – unga soliq to'lashdir. Fuqarolarning xususiy mulki qancha ko'p bo'lsa, ular shuncha ko'p soliq to'lashi kerak. Bu faraz bevosita boylik solig'i konsepsiyasi bilan uyg'unlashadi.

Buyuk ingliz iqtisodchisi Adam Smit ham soliqqa tortishning to'rtta asosiy tamoyilidan biri – adolatlilik tamoyili – doirasida "Har bir fuqaro o'z boyligiga qarab soliq to'lashi shart", deb ta'kidlaydi².

Berklilik iqtisodchilari – Emmanuel Saez va Gabriyel Zukman – 2020-yilda aholining turli toifalaridagi soliq yukini o'rganishga bag'ishlangan tadqiqotlarida, boylarga nisbatan yuqori soliqqa tortish zarurligi va bu orqali ijtimoiy tengsizlikni kamaytirish masalasini ilgari suradilar. Ularning fikricha, jamiyatdagi boylar kuchliroq siyosiy va iqtisodiy qudratga ega bo'lib, bu holat ijtimoiy adolatsizlikni kuchaytiradi. Shuning uchun progressiv soliqqa tortish – adolatni ta'minlash vositasi sifatida qaralishi lozim.³

Saez va Zukmanning xulosalarini fransuz iqtisodchisi Tomas Piketti ham qo'llab-quvvatlaydi. U 2020-yildagi tadqiqotida boylik va hokimiyatning haddan tashqari konsentratsiyasi zamonaviy iqtisodiyot talablari bilan mos kelmasligini ta'kidlab, ekologik muammolarni hal qilishda bu omil jiddiy to'siq bo'lishini qayd etadi. Pikettning fikricha, XXI asr iqtisodiyoti hokimiyat, boylik va bilimlarning aylanishiga asoslangan bo'lishi lozim.

Shuningdek, Tomas Piketti 2014-yilda chop etilgan "Yigirma birinchi asrdagi kapital" (Capital in the Twenty-First Century) nomli mashhur asarida global progressiv boylik soliqlari tizimini taklif qiladi. Bu tizim yordamida tengsizlikni kamaytirish hamda oz sonli guruhlar qo'lida to'plangan boylik konsentratsiyasining oldini olish mumkinligini asoslaydi.⁴

Islom iqtisodiyoti nuqtayi nazaridan yondashuv esa iqtisodchi Muhammad Akram Xon tomonidan ilgari surilgan. U 2021-yilda ta'kidlaganidek, islom iqtisodiyotining "asosiy konsepsiyasi" – zakot, boylik va daromad solig'i bilan bir qatorda, "ribo nazariyasi"ni ham qamrab oladi⁵.

Yuqorida keltirilgan olimlar qarashlarida, asosan, yuqori daromadga ega bo'lgan shaxslarni progressiv soliqqa tortish zarurligi va ijtimoiy tengsizlikka qarshi kurashish masalasi ustuvor o'rin egallaydi. Biroq, boylik solig'ining iqtisodiy mexanizmi, qo'llanish shartlari va maqsadli natijalari yetarli darajada kompleks o'rganilmagan deb hisoblaymiz.

Shu nuqtai nazardan kelib chiqib, boylik yoki hashamat solig'ini joriy etish zarurati, ularning o'ziga xos jihatlari, shuningdek, xorijiy mamlakatlar tajribasini tahlil qilgan holda, mamlakatimizda soliq ma'muriyatchiligini takomillashtirishda ushbu ilg'or tajribalardan foydalanish maqsadga muvofiqdir.

TADQIQOT METODOLOGIYASI.

Tadqiqot jarayonida nazariy manbalar, amaliy materiallar hamda mavjud normativ-huquqiy hujjatlarni o'rganish, tahlil qilish, taqqoslash, guruhlash, mantiqiy fikrlash, ilmiy mushohada yuritish va tizimli yondashuv kabi usullardan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Boylik solig'i – "keng soliqqa tortish bazasiga ega bo'lgan sof boylikka egalik uchun olinadigan soliq" hisoblanadi. Keng soliqqa tortish bazasi deganda jismoniy shaxslarga tegishli aktivlarning ko'plab turlari, jumladan, naqd pul, bank depozitlari, mol-mulk va boshqa moliyaviy vositalar asosida soliqqa tortish tushuniladi.

Sof boylik solig'i – bu jismoniy shaxsning qarzlari hisobga olinmagan holda, uning umumiy boyligidan olinadigan takroriy soliq turi hisoblanadi. Ushbu tushuncha ko'chmas mulk solig'iga o'xshash bo'lsa-da, faqatgina ko'chmas mulk emas, balki jismoniy shaxsga tegishli barcha aktivlarni qamrab oladi.

1-rasmdan ko'rinib turibdiki, Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (Organisation for Economic Cooperation and Development – OECD)ga a'zo Yevropa mamlakatlaridan uchta, ya'ni Norvegiya, Ispaniya va Shveysariya sof boylik solig'ini amaliyotga tatbiq qilgan. Fransiya va Italiya esa individual aktivlarga boylik solig'ini qo'llaydi, biroq bu soliqlar shaxsning sof boyligiga emas, faqat ayrim aktiv turlariga nisbatan undiriladi.

Hozirgi vaqtda Shveysariya, Norvegiya va Ispaniya o'zlarining yuqori daromadli aholisidan sof boylik solig'i shaklida soliq tushumlarini yig'adigan mamlakatlar qatoriga kiradi. Shu munosabat bilan, quyida ushbu mamlakatlar tajribasida boylik solig'ining joriy etilishi, shakllanishi va amaliy qo'llanilishi tahlil qilinadi (1-rasm).

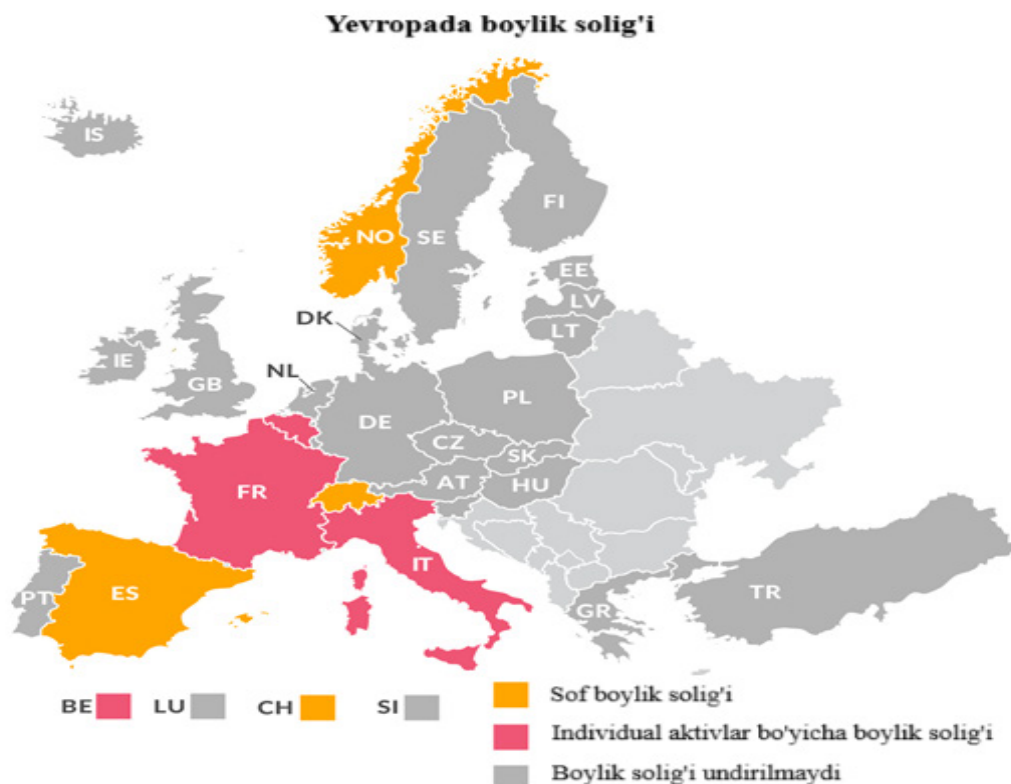
1 Петти В., Смит А., Рикардо Д., Кейнс Дж., Фридман М. Классика экономической мысли: Сочинения.-М.:изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000.-896 с.

2 A Smit. Xalqlar boyligining tabiati va sabablarini o'rganish. M., 1962. S. 588–603

3 How to Get \$1 Trillion from 1000 Billionaires: Tax their Gains Now* Emmanuel Saez and Gabriel Zucman University of California Berkeley April 14, 2021

4 CAPITAL IN THE TWENTY-FIRST CENTURY Thomas Piketty Translated by Arthur Goldhammer The Belknap Press of Harvard University Press CAMBRIDGE, MASSACHUSETTS LONDON, ENGLAND 2014

5 [https://ru.wikipedia.org/wiki/ Islamskaya_ekonomika/ Islam i ekonomika](https://ru.wikipedia.org/wiki/Islamskaya_ekonomika/)



1-rasm. Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkilotiga a'zo yevropa mamlakatlarida sof boylik solig'i, 2022 yil⁶

Eslatma: Sof boylik solig'i jismoniy shaxsga tegishli barcha boyliklardan (qarzlarni hisobga olmaganda) undirilsa-da, individual aktivlar bo'yicha boylik solig'i jismoniy shaxs boyligining faqat bir qismini (masalan, moliyaviy aktivlar) qoplaydi.

Boylik solig'i birinchi marta Shveysariyada gelvetizm davrida (1789–1803) joriy etilgan. Shveysariya rezidenti bo'lgan jismoniy shaxslar, odatda, butun dunyo bo'ylab boylik solig'iga tortiladi. Asosan barcha aktivlar toifalari soliqqa tortish bazasiga kiritiladi. Ular qatoriga ko'chmas mulk (shu jumladan, xususiy turar-joylar), har xil turdagi qimmatli qog'ozlar (xususan, xususiy kompaniyalar aksiyalari), ko'char aktivlar (masalan, san'at asarlari, zargarlik buyumlari, transport vositalari va boshqalar) kiradi.

Shuningdek, ba'zi aktivlar, jumladan, shaxsiy uy-ro'zg'or buyumlari, pensiya jamg'armalari, shaxsiy pensiya tizimlariga kiritilgan sarmoyalar boylik solig'idan ozod qilinadi.

Kantonal boylik solig'i sof asosda hisoblanadi, ya'ni soliq to'lovchi o'zining shaxsiy majburiyatlarini soliq bazasidan chegirib tashlashi mumkin. Kantonlarga qarab 70 000–200 000 Shveysariya franki miqdorida imtiyozlar qo'llaniladi. Er-xotinlar alohida soliq subyekti bo'lishiga qaramay, boylik solig'i stavkasini aniqlashda ularning umumiy boyligi hisobga olinadi. Ko'pchilik kantonlarda progressiv stavkalar mavjud bo'lsa-da, har doim ham turmush qurganlarga qulay sharoit taqdim etilmaydi. Masalan, Jeneva kantonida yolg'iz va turmush qurganlar uchun stavkalar o'rtasida farq yo'q.

Voyaga etmagan bolalarning sof aktivlari ota-onaning boylik solig'i bazasiga qo'shiladi. Agar ota-onalar alohida bo'lsa, bolaga qonuniy vasiylik huquqiga ega bo'lgan ota-onaning hisobiga yoziladi. Agar vasiylik ikkala ota-ona zimmasida bo'lsa, boylik bola bilan birga yashaydigan ota-onaga tegishli deb qaraladi. Bola nomidan to'lanadigan soliq uning o'z boyligidan moliyalashtirilishi mumkin.

Ko'pgina kantonlarda munitsipalitetlar boylik solig'ini kanton soliqqa ustama sifatida undiradi. Shu boisdan boylik solig'i stavkalari kantonlar orasida, hatto bir kanton ichidagi turli munitsipalitetlar kesimida ham farq qiladi.

Masalan:

Jeneva kantoni: maksimal stavka – 1 %

Syurix kantoni: maksimal stavka – 0,7 %

Nidvalden kantoni: eng past stavka – 0,0665 %

Haqiqiy stavka multiplikatorlarni hisobga olgan holda 0,1 % atrofida bo'ladi.

6 EY, "Worldwide Estate and Heritage Tax Guide 2022" va Bloomberg Tax, "Country Guides".



Norvegiya boylik solig'ini undiruvchi davlatlardan biri bo'lib, bu yerda 1,7 million NOK (taxminan 180 000 yevro yoki 190 000 AQSH dollari) dan ortiq sof boylikdan 0,95 % soliq undiriladi. Uning 0,7 % munitsipalitetlarga, 0,25 % esa markaziy hukumatga to'g'ri keladi. Ushbu soliq tizimi ilk bor 1892–yilda joriy etilgan.

20 million NOK (2,3 million dollar) dan ortiq boylikdan 1,1 % stavkada soliq olinadi.

Munitsipal boylik solig'i stavkasi: 0,7 %

Davlat boylik solig'i stavkasi: 0,25 % → bu stavkalar 1,7 million NOK (yolg'izlar) va 3,4 million NOK (er-xotinlar) darajasidan oshgan boylikka nisbatan hisoblanadi.

Norvegiya hukumati ish o'rinlarini qo'llab-quvvatlash maqsadida 2022–yildan boshlab boylik solig'i bazasini qayta ko'rib chiqmoqda:

Aksiyalar va asosiy vositalar qiymatini baholash 50 % gacha kamaytirilishi taklif etilgan.

Soliqdan ozod etilgan nafaqa miqdori 1,6 million NOK gacha oshirilmoqda.

Dam olish maskanlari, ikkinchi darajali uy-joylar va baliqchilik litsenziyalari qayta baholanmoqda.

Ispaniya davlatida ham boylik solig'i o'ziga xos tarzda undiriladi. Jumladan, mazkur davlatda sof boylik solig'i 700 000 yevrodan (taxminan 761 000 AQSH dollari; ba'zi hududlarda pastroq) oshgan boylik aksiyalariga nisbatan 0,2 % dan 3,75 % gacha bo'lgan progressiv stavkada qo'llaniladi. Ushbu stavkalar Ispaniyaning avtonom hududlari bo'yicha sezilarli darajada farq qiladi (masalan, Madrid 100 % imtiyozni taklif etadi).

Ispaniya rezidentlari butun dunyo bo'ylab aktivlari bo'yicha soliqqa tortiladi, norezidentlar esa faqat Ispaniyada joylashgan aktivlar uchun soliq to'laydi. Soliqdan ozod etilgan minimal miqdor 700 000 yevro, shuningdek, odatiy turar-joylar uchun 300 000 yevrogacha imtiyozlar mavjud. Avtonom hamjamiyatlar soliqdan ozod qilingan miqdorni mustaqil belgilashi mumkin. Agar bunday miqdor belgilanmasa, u holda Ispaniya umumiy qonunchiligida ko'zda tutilgan 700 000 yevro amal qiladi. Norezidentlar uchun esa faqat markaziy qonun normalari amal qiladi.

Soliq to'lovchilarning boyligi (soliqdan ozod etilgan yoki etilmagan) 2 million yevrodan oshgan taqdirda, ular boylik solig'i deklaratsiyasini topshirishlari majburiy hisoblanadi.

Ispaniyada boylikdan soliqqa tortish turli yo'llar orqali amalga oshiriladi:

mulk solig'i,

mulkni o'tkazish solig'i,

kapital daromad solig'i,

meros va hadya solig'i.

Bu soliqlar mintaqaviy yoki mahalliy darajada undiriladi va ularning stavkalari farqlidir. Boylik solig'i stavkasi ayrim hollarda 3,5 % gacha, 700 000–1 000 000 yevro miqdorida esa soliqsiz imtiyozlar bilan belgilangan. Meros va hadya solig'i stavkalari 1 % dan 7 % gacha, ayrim holatlarda esa qo'shimcha imtiyozlar ham taqdim etiladi⁷.

Fransiya 2018–yilda sof boylik solig'ini bekor qildi va uni ko'chmas mulk solig'i bilan almashtirdi. Endilikda Fransiya soliq rezidentlari:

dunyo bo'ylab sof ko'chmas mulk aktivlari 1,3 million yevrodan yuqori bo'lsa,

yoki Fransiyada joylashgan aktivlari ushbu miqdorni tashkil etsa,

soliq to'lash majburiyatiga ega. Soliq stavkasi 1,5 % gacha bo'lishi mumkin.

Xorijiy mamlakatlar tajribasidan ko'rinib turibdiki, boylik solig'i yillik yoki bir martalik shaklda joriy etilishi mumkin. Biroq bu soliq turini e'lon qilish uni amalda joriy qilishdan ko'ra osonroq kechadi. Mutaxassislarning fikricha, boylik solig'ini joriy etishning murakkabligi uning innovatsiyalar va tadbirkorlik faoliyatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi, hatto ba'zan konstitutsiyaviy normalarga zid kelishi bilan izohlanadi.

Iqtisodiy tadqiqotlar instituti prezidenti Klemens Fuestning modellashtirishga asoslangan hisob-kitoblariga ko'ra, boylik solig'i joriy etilganda sakkiz yil ichida yalpi ichki mahsulot hajmi boylik solig'isiz holatga nisbatan 6,2 % ga kamayadi. "Oilaviy tadbirkorlik" jamg'armasi rahbari Rayner Kirchdörfer esa boylik solig'i kapitalning xorijga chiqib ketishiga turtki berishini va ayniqsa oilaviy biznesga salbiy ta'sir ko'rsatishini ta'kidlaydi. Unga ko'ra, bu turdagi soliq Germaniya iqtisodiyoti barqarorligini ta'minlab kelayotgan oilaviy korxonalar faoliyatiga xavf soladi.

Shu bilan birga, boshqa qarashlarga ko'ra, boylik solig'i boylik tengsizligini kamaytirish, iqtisodiy resurslarni qayta taqsimlash va pandemiyadan keyingi tiklanishga hissa qo'shish vositasi sifatida ham qaralmoqda. Ayniqsa, COVID–19 pandemiyasi davrida aholining daromadlari orasida sezilarli tabaqalanish yuzaga kelgani bois, bu soliq turining joriy etilishi ijtimoiy adolatni mustahkamlovchi omil sifatida ko'rilmoqda.

Jahon banki 2021–yilda bergan hisobotida pandemiya davrida global tengsizlikning chuqurlashganini, vaksinatsiya imkoniyatlari, daromad yo'qotishlari va ta'limdagi tafovutlar keskinlashganini qayd etgan va 2020–yilni "tengsizliklar pandemiyasi" deb atagan. Unga ko'ra, dunyo bo'yicha o'ta qashshoqlikda yashayotganlar soni

⁷ Wealth taxation in Switzerland Jean-Blaise Eckert, Lenz & Staehelin, Switzerland Lukas Aebi, Lenz & Staehelin, Switzerland Wealth Tax Commission Background Paper no. 133 Published by the Wealth Tax Commission



pandemiya sababli qariyb 100 million kishiga yetgan. Shunga binoan, ba'zi tadqiqotchilarning ta'kidlashicha, agar boylik tengsizligi boylik solig'ini joriy etish uchun asos bo'lsa, Janubiy Afrikada bunday soliq allaqachon tatbiq qilinishi lozim edi.

Bu mamlakatda eng boy va eng kambag'al qatlamlar o'rtasidagi tafovut nihoyatda katta bo'lib, COVID–19 pandemiyasi bu tafovutni yanada chuqurlashtirgan. O'tkazilgan tadqiqotlarga ko'ra, boylik solig'i joriy etilganda 160 milliard rand (taxminan 10,7 milliard AQSH dollari) miqdorida mablag' yig'ilishi mumkin, bu esa davlat qarzlarini qisqartirishga yo'naltiriladi. Bu sharoitda aynan bir martalik boylik solig'i eng maqsadga muvofiq yechim bo'lib ko'rinadi.

2021–yil 24–iyun kuni BMT bosh kotibi Antoniu Guterrish Yevroparlamentdagi chiqishida pandemiya oqibatida yuz millionlab odam qashshoqlik yoqasiga kelib qolganini ta'kidlab, dunyo davlatlarini pandemiya fonida boyligi keskin ortgan eng badavlat shaxslardan birdamlik solig'i yoki boylik solig'ini undirish imkoniyatlarini ko'rib chiqishga chaqirdi. Unga ko'ra, boylardan undirilgan mablag'lar ijtimoiy-iqtisodiy tiklanish loyihalarini moliyalashtirishga yo'naltirilishi lozim. Shuningdek, u sayyoramiz aholisining yarmi zarur tibbiy xizmatlardan foydalanishga qurbi yetmasligini afsus bilan qayd etgan.

Shu munosabat bilan, pandemiya davrida iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlash maqsadida Argentina davlati o'zining eng boy fuqarolariga bir martalik soliq joriy etgan bo'lsa, Avstraliyaning Yashillar partiyasi 100 nafar eng boy avstraliyalikka 6 % miqdorida boylik solig'i solishni va bu orqali kelgusi o'n yil ichida 40 milliard dollar yig'ishni taklif qilmoqda. Ushbu mablag'larni stomatologik xizmatlar, bepul davlat maktablari va yangi ish o'rinlarini yaratishga yo'naltirish rejalashtirilgan.

Xalqaro Oxfam uyushmasi esa 2024–yil 15–yanvarda e'lon qilgan yillik hisobotida 5 million dollardan ortiq aktivlarga ega shaxslar uchun 2 %, 50 million dollardan ortiq aktivlar uchun 3 %, 1 milliard dollardan ortiq aktivlar uchun esa 5 % miqdorida qo'shimcha boylik solig'i joriy etishni taklif qilgan. Bu mablag'lar iqlimni muhofaza qilish, ta'lim, sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot sohalarini moliyalashtirishga yo'naltirilishi ko'zda tutilgan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqoridagilardan kelib chiqib, xulosa qiladigan bo'lsak, boylik solig'ining o'ziga xos ijobiy va salbiy tomonlari mavjud bo'lib, bugungi kunda ushbu soliqni joriy qilish zarurati, soliqqa tortish bazasi qanday boylik yoki daromad turlaridan iborat bo'lishi, fuqarolarning qaysi toifalari uni to'lashi kerakligi, qanday stavkalarda va qanday iqtisodiy-huquqiy asoslar asosida belgilanishi hamda undirilgan soliq tushumlari qanday maqsadlarga yo'naltirilishi kerakligi borasida yagona yondashuv mavjud emas. Shu bois, har bir mamlakat mazkur masalalarni o'zining ichki bozor sharoitlari, ijtimoiy tabaqalanish darajasi, aholining turmush sifati, iqtisodiyotning holati va boshqa omillarni chuqur tahlil qilgan holda hal etishi lozim.

Bizning fikrimizcha, xorijiy davlatlar tajribalariga tayangan holda, O'zbekistonda soliq ma'murchiligini yanada takomillashtirish maqsadida quyidagi takliflarni amaliyotga joriy etish maqsadga muvofiq bo'ladi:

Egaligida ikki yoki undan ortiq ko'chmas mulk mavjud bo'lgan jismoniy shaxslarning ikkinchi va undan keyingi ob'ektlariga nisbatan boylik solig'i stavkalariga oshiruvchi koeffitsiyentlar qo'llanilishi lozim. Bunda undirilgan qo'shimcha soliq tushumlari hududlarda ijtimoiy-iqtisodiy tiklanish, infratuzilmani rivojlantirish hamda ijtimoiy yordam loyihalarini moliyalashtirishga yo'naltirilishi maqsadga muvofiqdir.

Tajriba sifatida qiymati bazaviy hisoblash miqdorining, masalan, 3 000 baravaridan yuqori bo'lgan, xorijda ishlab chiqarilgan hashamatli avtotransport vositalarini xarid qilayotgan jismoniy shaxslarga nisbatan bir martalik hashamat solig'ini joriy qilish mumkin. Ushbu soliqdan tushadigan mablag'lar davlat tomonidan og'ir va surunkali kasalliklarga chalingan bemorlarga xorijiy mutaxassislarini jalb qilish, chet elda ishlab chiqarilgan yuqori samarali dori-darmonlar bilan ta'minlash, qimmat jarrohlik amaliyotlarini moliyalashtirishga yo'naltiriladigan ijtimoiy tibbiy jamg'armalarni yaratish uchun daromad manbai sifatida ishlatilishi kerak.

Jismoniy shaxslar tomonidan daromadlarni yashirish va soliqlardan qochish holatlarini kamaytirish, adolatli soliqqa tortish tizimini joriy etish, daromadlar tengsizligini qisqartirish hamda ijtimoiy himoya siyosatining moliyaviy barqarorligini ta'minlash maqsadida aholining barcha qatlamlari uchun mulk va daromadlarni majburiy deklaratsiyalash tizimiga bosqichma-bosqich o'tish lozim. Ushbu tizim fuqarolarning moliyaviy javobgarligini oshiradi va davlat moliyasining shaffofligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Петти В., Смит А., Рикардо Д., Кейнс Дж., Фридман М. Классика экономической мысли: Сочинения. – М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000. – 896 с.
2. A. Smit. Xalqlar boyligining tabiati va sabablarini o'rganish. – M., 1962. – B. 588–603.
3. Wealth Taxation in Switzerland / Jean-Blaise Eckert, Lukas Aebi. – Lenz & Staehelin, Switzerland. – Wealth Tax Commission Background Paper No. 133.
4. EY. "Worldwide Estate and Inheritance Tax Guide 2022" va Bloomberg Tax. "Country Guides".



5. Piketty, T. Capital in the Twenty-First Century. – Translated by Arthur Goldhammer. – The Belknap Press of Harvard University Press, Cambridge (MA), London (England), 2014.
6. Saez, E., Zucman, G. How to Get \$1 Trillion from 1000 Billionaires: Tax Their Gains Now. – University of California, Berkeley, 14 April 2021.
7. https://ru.wikipedia.org/wiki/Islamskaya_ekonomika / Islam i ekonomika
8. <https://www.oxfam.org/en/research/inequality-inc> – Inequality Inc., publication date: 15 January 2024.



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.



Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
